

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 11. februar 2015
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Katrine Busch
Sagsnr.: 2015-0030-3030
Dok.: 1474504

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 401 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 27. januar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Mette Frederiksen

/

Christian Hesthaven

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 401 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for erstatningspligten ved uretmæssige ransagninger foretaget af henholdsvis kommune og politi. Såfremt der er forskel i erstatningspligten, bedes ministeren redegøre for, om ministeren vil sikre en ligestilling på området.”

Svar:

1. Reglerne om politiets adgang til at foretage ransagning hos henholdsvis mistænkte og personer, som ikke er mistænkt, findes i retsplejelovens kapitel 73 (§§ 793-800). Reglerne om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning findes i retsplejelovens kapitel 93 a (§§ 1018 a – 1018 h).

Det følger af § 1018 b, at en sigtet, som har været udsat for et straffeprocessuelt indgreb – f.eks. en ransagning – kan tillægges erstatning for den derved forvoldte skade, hvis påtale opgives, eller der sker frifindelse. Erstatning ydes for økonomisk skade samt for lidelse, tort, ulempe og forstyrrelse eller ødelæggelse af stilling og forhold. Erstatning for økonomisk skade udbetales i henhold til fremlagt dokumentation for tabets størrelse, hvis tabet er en direkte og påregnelig følge af ransagningen. Erstatning for ikke-økonomisk skade udbetales som altovervejende hovedregel efter de administrativt fastsatte og årligt regulerede takster i Rigsadvokatens årlige meddelelse om erstatning i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a. For perioden 1. januar 2015 til den 31. december 2015 udgør erstatningsbeløbet for en ransagning 1.200 kr., jf. Rigsadvokatens meddelelse nr. 1 af 1. januar 2015. Erstatning kan nedsættes eller nægtes, hvis den sigtede selv har givet anledning til foranstaltningerne.

Efter retsplejelovens § 1018 c kan personer, der har været udsat for et indgreb som led i en strafferetlig forfølgning, herunder ransagning, uden at have været sigtet, få erstatning, hvis det findes rimeligt. Der skal efter bestemmelsen foretages en konkret vurdering af, om indgrebet er af en sådan intensitet eller medfører en sådan ulempe, at det findes rimeligt at yde erstatning. Erstatning udmåles ligesom for sigtede som udgangspunkt efter de ovennævnte administrativt fastsatte og årligt regulerede takster i Rigsadvokatens meddelelse om erstatning i henhold til retsplejelovens kap. 93 a. Erstatning nægtes, hvor der er udvist egen skyld, eller vedkommende selv er nærmest til at bære risikoen for at blive udsat for det straffeprocessuelle indgreb.

Det er ikke en betingelse, for at erstatning kan ydes efter § 1018 b eller c, at det kan påvises, at myndighederne har begået fejl eller udvist anden ansvarspådragende adfærd i forbindelse med det straffeprocessuelle indgreb.

Anklagemyndigheden træffer afgørelse om erstatning efter retsplejelovens kapitel 93 a, jf. § 1018 e. Efter retsplejelovens § 1018 f, stk. 1, kan den erstatningssøgende kræve erstatningskravet indbragt for byretten, hvis det ikke imødekommes ved en afgørelse truffet af Rigsadvokaten eller justitsministeren. Det fremgår af bestemmelsen, at sagen indbringes for retten af vedkommende statsadvokat.

Dansk rets almindelige erstatningsregler (culpa) gælder ved siden af reglerne i § 1018 b og c, jf. § 1018 h. Erstatningskrav, der efter de almindelige erstatningsregler rejses af sigtede, domfældte eller andre i anledning af strafferetlig forfølgning, behandles på begæring efter reglerne i retsplejelovens kapitel § 93 a, jf. § 1018 h. Sager, hvor der er begået fejl eller i øvrigt handlet ansvarspådragende efter dansk rets almindelige erstatningsregler fra politiets side i forbindelse med en ransagning, eller hvor dette gøres gældende af den erstatningssøgende, behandles således efter denne bestemmelse.

2. Det bemærkes, at visse forvaltningsmyndigheder har adgang til at foretage kontrol eller tilsyn i forhold til borgere og virksomheder som led i deres kontrol- og tilsynsforpligtelser.

Da der i sådanne tilfælde vil være tale om kontrol- eller tilsynsbesøg og ikke ransagning som led i en strafferetlig forfølgning, finder erstatningsreglerne i retsplejelovens kapitel 93 a ikke anvendelse. Hvis forvaltningsmyndigheden som led i kontrollen eller tilsynet beskadiger f.eks. genstande, vil myndighedernes eventuelle erstatningspligt bero på dansk rets almindelige erstatningsregler (culpa), med mindre andet følger af særlovgivningen.